

Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku

Słupsk, 18 kwietnia 2025

Dr hab. Dorota Werbińska, prof. UP
Instytut Filologii, Katedra Filologii Angielskiej
Uniwersytet Pomorski w Słupsku

**Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego
doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie
językoznawstwo dr Katarzynie Papai**

*sporządzona na podstawie Art. 219 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668)*

Sylwetka Habilitantki

Informacje ogólne

Dr Katarzyna Papaja ukończyła studia magisterskie w 2003 roku na kierunku filologia angielska, specjalizacja *Język angielski w biznesie* oraz *Metodyka nauczania języka angielskiego* Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jeszcze przed ukończeniem studiów magisterskich, uzyskała dyplom z zakresu nauk amerykańskich przy Uniwersytecie Jagiellońskim, a tuż po studiach ukończyła roczne Podyplomowe Studia Menedżerskie oparte na strukturze MBA oraz rozpoczęła studia doktoranckie na wydziale filologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa otrzymała na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *A Qualitative Evaluation of Content and Language Integrated Learning (CLIL) in Polish Secondary Education* napisanej pod kierunkiem dr hab. prof. Marii Wysockiej. Z dokumentacji złożonej przez Habilitantkę wynika, iż ubiega się ona o nadanie stopnia doktora habilitowanego po raz pierwszy.

Już z tego bardzo ogólnego opisu można wysnuć wniosek, że Habilitantkę interesują dwie ścieżki, tj. dwa obszary zawodowe: nauczanie języka angielskiego (na co wskazuje jedna specjalizacja realizowana w ramach studiów magisterskich i temat pracy doktorskiej) oraz pozycja

Uniwersytet Pomorski w Słupsku
ul. Arciszewskiego 22a
76-200 Słupsk

tel.: +48 59 84 930
fax +48 59 84 935
rektor@upsl.edu.pl

NIP 839 10 28 460
REGON 000001459
www.upsl.edu.pl

D.Wr.

języka angielskiego w biznesie (na co wskazuje druga specjalizacja realizowana na studiach magisterskich, a także profil studiów podyplomowych).

Habilitantka może pochwalić się bogatym doświadczeniem. Pracowała na wielu stanowiskach i w wielu szkołach wyższych, choć były to raczej umowy krótkoterminowe. Była zatrudniona jako nauczycielka w Zespole Szkół Technicznych w Bytomiu, jako lektorka języka angielskiego w Jagiellońskim Centrum Językowym przy UJ, jako wykładowczyni języka angielskiego w Krakowskiej Wyższej Szkole Promocji Zdrowia w Krakowie, Wyższej Szkole Zarządzania i Ochrony Pracy w Katowicach, Wyższej Szkole Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych w Katowicach, Akademii WSP w Dąbrowie Górniczej, Akademii Ignatium w Krakowie, jako prodziekan ds. kierunku Filologii Angielskiej i kierunku Lingwistyka dla Biznesu w Wyższej Szkole Europejskiej w Krakowie, a także jako kierownik Katedry Badań nad Uczeniem się i Nauczaniem Języków Obcych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie oraz, w ramach umowy cywilno-prawnej, jako wykładowczyni w Kolegium Językowym w Schaffhausen w Szwajcarii oraz dyrektor metodyczny i lektor w szkole *Empik* w Katowicach. Najdłużej i najmocniej jest jednak związana z Uniwersytetem Śląskim, gdzie ponad dziesięć lat pracowała na pół etatu, a od 2019 roku jest zatrudniona na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego w Instytucie Językoznawstwa w pełnym wymiarze pracy.

Działalność naukowa

Z przekazanych przez Habilitantkę danych wynika, iż Katarzyna Papaja opublikowała dotąd 57 prac (16 przed obroną doktoratu i 41 po obronie doktoratu), a wśród nich 3 monografie (jedna napisana we współautorstwie z dr Barbarą Muszyńską), 16 artykułów w czasopismach polskich i zagranicznych, 33 rozdziały w pracach pod redakcją, a także współredagowała 4 monografie (z prof. Arturem Rojczykiem, z dr. Arturem Świątkiem, z prof. Cem Canem oraz prof. Olivierem Mentzem) oraz napisała 1 recenzję książki do wysoko punktowanego czasopisma *Studies in Second Language Learning and Teaching*.

Liczba cytowań publikacji Habilitantki wynosi 435 według bazy *Google Scholar*, 128 według bazy *Scopus*, 92 według *Web of Science*, zaś Indeks Hirscha według bazy *Google Scholar* to 9, według bazy *Scopus* to 5, zaś według bazy *Web of Science* wynosi 4.

Habilitantka publikowała w znanych czasopismach glottodydaktycznych i lingwistycznych wydawanych w Polsce (*Glottodidactica*, *Anglica Wratislaviensia*, *Linguistica Silesiana*, *Theory and Practice of Second Language Acquisition*, *Lublin Studies in Modern Languages and Literature*, *Multidisciplinary Journal of School Education*), a także w czasopismach zagranicznych (*International Journal of Bilingual Education* wydawanym przez Taylor & Francis).

Inne formy działalności naukowej wskazane we Wniosku to imponujący udział Habilitantki w konferencjach naukowych. Dr Katarzyna Papaja wygłosiła samodzielnie lub we współautorstwie 92 referaty (w tym 14 przed obroną doktoratu), z których 32 to referaty wygłoszone na konferencjach zagranicznych. Co więcej, brała udział w dużych międzynarodowych i prestiżowych konferencjach (np. AILA, BAAL czy PLL), a także była zapraszana i wygłosiła cztery wykłady plenarne, w tym dwa na konferencjach zagranicznych.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska dr Katarzyny Papai jest również godna pochwały. Jak wspomniałam na początku recenzji, Habilitantka pracowała jako nauczycielka w państwowej szkole średniej, gdzie uczyła angielskiego języka specjalistycznego, zaś na uczelniach wyższych prowadziła różne przedmioty, m. in. praktyczną naukę języka angielskiego, glottodydaktykę, dydaktykę języka angielskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, akwizycję języka, pedagogikę, pragmatykę, komunikację interkulturową, seminaria, proseminaria, seminaria licencjackie i magisterskie oraz projekt badawczy. Przygotowywała uczniów i kursantów do różnego rodzaju egzaminów zewnętrznych, brała udział w programie *Mistrz Dydaktyki*, w zajęciach tutoringowych, w których pełniła funkcję tutora, a także odbyła tygodniowy staż dydaktyczny u jednej z wiodących profesorów glottodydaktyki na świecie – Emy Ushiody.

W ramach działalności organizacyjnej dr Katarzyna Papaja uczestniczyła w różnorodnych obowiązkach uczelnianych. Między innymi, wielokrotnie pełniła funkcję członka komisji rekrutacyjnych, członka komisji egzaminów dyplomowych, koordynatora programu Erasmus+ dla studentów zagranicznych, opiekuna praktyk pedagogicznych, a od 2022 roku jest członkiem Rady Naukowej Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego.

Pani Doktor aktywnie angażuje się w działalność popularyzatorską. W ramach prac popularyzacyjnych Habilitantka prowadziła szkolenia i warsztaty dla nauczycieli CLIL, zarówno na zaproszenie Centrum Rozwoju Edukacji, a także szkół z oddziałami dwujęzycznymi w Koninie czy nauczycielami takich szkół w Toruniu. Co więcej, zajęcia były także prowadzone dla kadry akademickiej Politechniki Śląskiej oraz dla nauczycieli germanistów w Instytucie Goethego w Warszawie. Oprócz nauczycieli, doktor Katarzyna Papaja prowadziła zajęcia dla uczniów szkół średnich, których, w ramach projektów organizowanych przez Uniwersytet Śląski, przygotowywała do egzaminu maturalnego z języka angielskiego.

Współpraca z instytucjami innymi niż jednostka macierzysta Habilitantki

Współpraca z ośrodkami akademickimi poza jednostką macierzystą Habilitantki jest również znacząca. Habilitantka otrzymała stypendium DAAD na prowadzenie pięciomiesięcznych badań w Uniwersytecie Pedagogicznym we Fryburgu. W latach 2019-2021 pełniła funkcję konsultantki i recenzentki egzaminów dla Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, zaś od 2024 roku jest ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Jak widać, aktywność dr Katarzyny Papai nie ogranicza się do ośrodków akademickich. Habilitantka podejmuje działania na rzecz środowiska lokalnego (współpraca ze szkołami, udzielanie pomocy uczniom szkół średnich, prowadzenie zajęć dla kadry akademickiej), na rzecz środowiska ogólnopolskiego (współpraca z ORE, szkołami w Toruniu czy Koninie, działania w ramach CKE czy PKA), a także w wymiarze międzynarodowym (współpraca z oddziałem Instytutu Goethego, staż dydaktyczny w Wielkiej Brytanii czy liczne wyjazdy dla kadry dydaktycznej w ramach programu

Erasmus+). Działaność dr Katarzyny Papai w zakresie dydaktycznym, organizacyjnym i popularyzatorskim oceniam bardzo wysoko.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Jako główne osiągnięcie naukowe wskazane do oceny i stanowiące podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, dr Katarzyna Papaja przedstawiła monografię zatytułowaną *A reflective CLIL teacher: A way to enrich the CLIL teaching professional practice in the Polish context* wydrukowaną w czołowym międzynarodowym wydawnictwie BRILL (300 pkt). Pragnę w tym miejscu zaznaczyć, że tematyka Zintegrowanego Kształcenia Przedmiotowo-Językowego (CLIL) jest tematem kontynuowanym przez Habilitantkę, o czym świadczy wymieniony wcześniej tytuł jej rozprawy doktorskiej. W tym przypadku, książka habilitacyjna – stanowiąca pewnego rodzaju zwierzczenie dokonań naukowych w tematyce CLIL – jest poświęcona nauczycielowi CLIL. Podtytuł wskazuje na to, że monografia dostarczy sposobu na wzbogacenie praktyki nauczania poprzez CLIL w kontekście polskim. Można dodać, iż nauczyciel CLIL nie był dotąd rzetelnie zbadany w polskich dociekaniach pedeutologicznych, co słusznie zauważyła Habilitantka, decydując się na opracowanie profilu polskiego nauczyciela CLIL. Jednym słowem, temat monografii uważam za wart dociekań badawczych.

Struktura monografii

Monografia obejmująca 240 stron składa się z dwóch rozdziałów teoretycznych (str.1–67), dwóch rozdziałów badawczych (str. 68–91) oraz jednego rozdziału końcowego (192–198). Ponadto, zawiera cztery załączniki odwołujące się do części badawczych, Bibliografię oraz Indeks najważniejszych pojęć użytych w treści publikacji.

Cześć teoretyczna monografii

Rozdział pierwszy został poświęcony pojęciu refleksyjności oraz refleksyjności nauczyciela. Choć powstałe na gruncie pedagogiki, pojęcie refleksyjności zostało zaimplementowane w glottodydaktyce i dość dokładnie zbadane w ubiegłej dekadzie – zwłaszcza dzięki pracom Thomasa Farrell. Refleksyjność nauczyciela jest konstruktem ponadczasowym, gdyż zależy od kontekstu.

D. Vel.

Habilitationka odnosi się do kryteriów refleksyjności, poziomów refleksyjności, modeli refleksyjności, odmian w praktykach refleksyjnego nauczyciela, elementów składających się na refleksję, a także porusza kwestię refleksji jako rozwiązanie problemu, jej wymiarów, szerokości i głębokości. Kończy rozdział pojęciem refleksyjnego nauczyciela, gdzie, co przyjął z zadowoleniem, wprowadza własną roboczą definicję refleksyjnego nauczyciela (str. 38), opartą na przestudiowanej literaturze przedmiotu. Definicja będzie stanowić teoretyczną bazę do przeprowadzenia badania empirycznego, a elementy stanowiące jej treść zostaną zbadane w odniesieniu do uczestników omawianego tu projektu badawczego.

Drugi rozdział monografii jest poświęcony nauczycielowi CLIL. Bez wątpienia, w książce zgłębiającej nauczyciela CLIL, pojęć dotyczących tego obszaru wiedzy glottodydaktycznej należy się spodziewać. Tym samym, mamy do czynienia z cechami charakterystycznymi dla nauczyciela CLIL, a także wnikliwym zaprezentowaniem, na czym polega specyfika nauczania CLIL, wraz z odniesieniem do tworzenia materiałów dydaktycznych, stosowanych metod oceniania, rozwoju zawodowego nauczycieli, a także różnic indywidualnych wśród dotyczących ich przekonań i oczekiwań zawodowych. Rozdział drugi kończą odniesienia do polskiego kontekstu edukacyjnego, zwłaszcza modeli CLIL stosowanych w warunkach szkół polskich, oraz do wyników badań z innych kontekstów edukacyjnych na temat nauczycieli CLIL. Habilitationka słusznie zauważa, że brakuje pracy stwarzającej przestrzeń nauczycielom CLIL na dokonanie refleksji zawodowej, co, jak zaznacza, zachęciło ją do przeprowadzenia badania autorskiego wypełniającego tę lukę.

Część teoretyczna pracy to, przede wszystkim, ogromna garść informacji na temat refleksji i CLIL, a co za tym idzie refleksyjnego nauczyciela CLIL, o czym stanowi temat monografii. Habilitationce udało się dotrzeć do wszystkich ważnych pozycji na omawiany temat. W obu rozdziałach jest wiele podziałów, taksonomii, mikropojęć, co niekiedy utrudnia czytanie, zwłaszcza że różnice (np. między ramami, modelami a wymiarami refleksji) zacierają się. Prawdopodobnie zdając sobie z tego sprawę, Habilitationka nie wprowadziła jednoznacznych definicji i wyjaśnień, co każde z pojęć dokładnie oznacza, lecz, przedstawiając je chronologicznie, częściowo pomogła czytelnikowi w śledzeniu ich konceptualnego rozwoju. Oba rozdziały teoretyczne są potrzebne.

Stanowiąc fundament teoretyczny dla badania, pomagają lepiej zrozumieć zamierzenia i decyzje Habilitantki odnośnie do wyboru problemów badawczych i ich realizacji w dalszej części monografii. Świadczą o bardzo dobrej orientacji w literaturze przedmiotu.

Część empiryczna monografii

Rozdział trzeci publikacji dr Katarzyny Papai to wprowadzenie do części badawczej. Nazwałam tę część książki „wprowadzeniem”, ponieważ jej treść stanowi badanie pilotażowe – ilościowo-jakościowe, pozwalające na weryfikację wybranych instrumentów badawczych, „przepracowanie” słabych punktów planowanego badania docelowego, a także zdobycie informacji, które obszary wpływające na pracę nauczyciela CLIL należy kontynuować w badaniu właściwym. Rozpoczęcie projektu badawczego solidnym badaniem pilotażowym uważam za plus monografii. Choć „pilotaż” jest integralną częścią dobrze przeprowadzonego badania naukowego, nie jest normą korzystanie z jego atutów, nawet w pracach na stopień naukowy. Dzięki badaniu pilotażowemu, Habilitantka trafniej sformułowania swoje pytania badawcze, a także lepiej ustaliła, jakie cechy i mocne strony dominują wśród nauczycieli CLIL. Jednocześnie badanie pilotażowe umożliwiło jej zmodyfikowanie niektórych pytań zawartych w sondażu z wykorzystaniem skali Likerta, a także, co uważam za niezwykle ciekawe, rozszerzenie instrumentu badawczego o badanie introspekcyjne, a konkretnie prowadzenie dziennika. Co więcej, badanie pilotażowe ostatecznie przekonało Habilitantkę do wyboru modelu Kolb’a (1984) jako imperatywu do badania doświadczenia zawodowego uczestników projektu. Wyniki badania ilościowego – dotyczące mocnych stron i walorów nauczycieli – przedstawione zostały w formie wyników procentowych ze wskazaniem odchylenia standardowego i wariancji, zaś wyniki badania jakościowego – dotyczące pozytywnych i negatywnych emocji, które pojawiły się w badaniu – w postaci wykazu oryginalnych wypowiedzi nauczycieli (na co wskazują błędy językowe występujące w niektórych zdaniach), wraz z podaniem typu szkoły, w których uczą. Generalnie, rozdział opisujący badanie pilotażowe uważam za udany.

Rozdział czwarty jest zasadniczym rozdziałem monografii, w którym Autorka opisuje badanie właściwe, a tym samym demonstruje swoją umiejętność prowadzenia badań naukowych. Badanie właściwe składa się z dwóch etapów: ilościowego badania kwestionariuszowego przeprowadzonego

wśród uczestników – nauczycieli CLIL (n=149), a następnie dogłębnych wywiadów z uczestnikami (n=88), które zostały wzbogacone dziennikami prowadzonymi przez nauczycieli zawierającymi ich doświadczenia zawodowe. Opis badania został uzupełniony informacją o trudnościach metodologicznych i wyzwaniach etycznych (sekcja 4.5), co jest obecnie standardowym postępowaniem w opracowaniach tego typu.

Ważnym wkładem Autorki są wyniki badania kwestionariuszowego odnośnie do mocnych cech nauczycieli CLIL, a zwłaszcza ich różnorodność. Nie znam prac w polskim kontekście edukacyjnym, w których badano by cechy refleksyjności nauczyciela języka obcego, tj. szczerości wraz z pełnym zaangażowaniem (*wholeheartedness*), bezpośredniości (*directness*), otwartości umysłu (*open-mindedness*), odpowiedzialności za konsekwencje swoich decyzji (*responsibility*), a także pragnienia rozwoju zawodowego (*desire for growth*), realności (*realism*), skromności (*humility*), miłości do nauczania (*lovingness*), tolerancji czy wytrwałości (*perseverance*). Choć istotność statystyczna miała miejsce w przypadku wpływu doświadczenia nauczyciela na jego bezpośredniość, odpowiedzialność i ciekawość, ważną informacją jest także to, co nie przekłada się na znaczący wpływ (np. rodzaj szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony). Nie do końca jestem przekonana co do interpretacji Autorki, że poszukiwanie nowości i nowych informacji przez nauczycieli wzrasta wraz z ich doświadczeniem zawodowym, gdyż uważam, że ich motywacją jest raczej chęć poszerzenia repertuaru strategii nauczania (tj. znajomość większej liczby technik nauczania CLIL), co nie jest tożsame z samą ciekawością omawianego zjawiska. Zostawiam jednak tę kwestię otwartą, przyjmując w tym miejscu wyjaśnienie Habilitantki.

Z uznaniem przyjął fakt podania wyników badania jakościowego w formie etapów rozwoju zawodowego Kolb'a. Uważam bowiem taką formę prezentacji danych jakościowych za wielce obiecującą. Co prawda, niekiedy przykłady zakwalifikowane do kategorii „Reflective observation” mogą powielać się z kategorią „Abstract conceptualisation”, ale sam sposób prezentacji postrzegam jako interesujący i nowatorski.

Generalnie, jak napisałam wcześniej, wyniki badania właściwego, a zwłaszcza badania jakościowego są „kopalnią” wiedzy na temat pracy zawodowej nauczycieli CLIL. Ich tabelaryczna

prezentacja zajmuje ponad 20 stron, zaś zapoznanie się z tym materiałem prowadzi do nowych wątków, tematów, obszarów wartych eksplorowania w perspektywie CLIL. Pozyskanych informacji z badania jakościowego jest tak dużo, że trudno oprzeć się pytaniom zainspirowanym przez D. Jean Clandinin, czyli *So what?* i *Who cares?*, które w wolnym tłumaczeniu mogą znaczyć „Co z tego wynika?”, „Czy jest to ważne?” i „Dla kogo jest to ważne”? Pytania te powinny towarzyszyć każdemu autorowi przez cały czas pisania jakiegokolwiek tekstu naukowego, gdyż odnoszą się do celu i uzasadnienia powstania danej pracy. Pozostawienie takich pytań bez odpowiedzi powoduje poczucie niedosytu. Dlatego głębszy namysł w dyskusji, dlaczego/jak przedłożone do recenzji badanie i przeprowadzona analiza są ważne dla (kogo?) nauczycieli?, badaczy nauczycieli?, socjologów?, glottodydaktyków? czy uzasadnienie praktyczne związane z różnicą, jaka następuje po zapoznaniu się z daną analizą, a nawet uzasadnienie społeczne, odnoszące się do lepszego teoretycznego zrozumienia omawianego zagadnienia, czy może jeszcze inne rozwinięcie tego wątku, wydaje mi się zasadne. W przeciwnym razie, co ma miejsce w tej jakże wartościowej monografii, dużo pracy zostało wykonane, ale np. w sekcji *Dyskusja* mamy raczej do czynienia z listą wyników badania, czyli zasygnalizowaniem wyłoniionych wątków, które mogłyby zostać lepiej rozwinięte, może pogrupowane w nowe konstrukty, a z pewnością dostarczyć rozbudowanych wniosków i przemyśleń, poza stwierdzeniem faktów, iż taka jest jednoznaczna odpowiedź na postawione w pracy pytanie badawcze. Innymi słowy, zabrakło mi takiego samodzielnego zinterpretowania danych, które lepiej odpowiadałyby na pytanie D. Jean Clandinin „I co z tego wynika?”. Chciałabym w tym miejscu podkreślić, iż Habilitantka jest w pełni uprawniona, aby przedstawiać własne sądy i oceny, gdyż aspirowanie do uzyskania stopnia doktora habilitowanego to aspirowanie do wykazania gotowości do samodzielnego prowadzenia badań naukowych i niezależności w myśleniu.

Inne aspekty monografii

Pracę kończą wnioski, implikacje, limitacje i sugestie przyszłych badań. Ta sekcja jest potraktowana dość zdawkowo, brak w niej odniesienia do zastosowanego w pracy modelu Kolba.

D. V. A.

Monografia jest estetycznie wydana, w wiodącym wydawnictwie światowym, na grubym papierze. W tym kontekście szkoda, iż pojawiły się w niej błędy literowe (s. 148, 153, 160, 163, 165, 167 173), niekiedy nawet zmieniające słowa (163, 167, 173). Książka nie ma recenzenta wydawniczego, co z pewnością pomogłoby wyeliminować oczywiste pomyłki i zwrócić uwagę Habilitantki na niektóre niedociągnięcia techniczne.

Pomimo moich krytycznych uwag, z przekonaniem stwierdzam, że monografia dr Katarzyny Papai jest ważną publikacją w polskim kontekście edukacyjnym. Przyczynia się do lepszego zrozumienia, kim jest polski nauczyciel CLIL, jakich emocji doświadcza, z czym musi się mierzyć i jakie są jego oczekiwania. Monografia jest pierwszą książkową pozycją o nauczycielu CLIL w Polsce i jestem przekonana, że wiele aspektów zasygnalizowanych przez Habilitantkę będzie kontynuowanych w pracach poświęconych integracji przedmiotowo-językowej.

Pozostały dorobek naukowy

Dr Katarzyna Papaja jest od dawna aktywna naukowo, a co za tym idzie rozpoznawalna w polskim środowisku glottodydaktycznym. Jej przedłożony do oceny dorobek publikacyjny jest imponujący ilościowo. Habilitantka sytuuje go w trzech zakresach: tematach związanych z nauczaniem CLIL, tematach związanych z nauczycielem języków obcych, innych obszarach tematycznych (tak został nazwany zakres tematyczny w złożonym Wniosku). Przejdę teraz do krótkiego omówienia tego dorobku.

Zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe

Publikacje zakwalifikowane do tej grupy stanowią główny trzon zainteresowań naukowych Habilitantki, bowiem dotyczą CLIL, a konkretnie: nauczyciela CLIL (n=8), ucznia CLIL i środowiska edukacyjnego (n=9), edukacji CLIL w Polsce (n=3) – obszaru obejmującego jedną monografię oraz wykorzystania CLIL (w kontraście do EMI, czyli stosowania angielskiego jako środka nauczania) w szkołach wyższych (n=4). Ta część dorobku, imponująca ilościowo, wskazuje na zróżnicowanie i wielowymiarowość tematów zgłębianych z perspektywy CLIL. Moją uwagę szczególnie przyciągnęły trzy zagadnienia: 1) typy interakcji nauczyciela CLIL w klasie badane metodą obserwacji (artykuł i

rozdział w monografii) ze względu na trudność wykonania takiego badania dobrze, 2) modele stosowane w edukacji CLIL w Polsce (artykuły we współautorstwie z dr Anną Czurą) ze względu na to, iż niewiele osób w Polsce zainteresowanych tematyką zdaje sobie sprawę z istnienia różnych modeli CLIL, a także 3) badanie otwartości, kreatywności i ciekawości nauczycieli CLIL (rozdział w monografii oraz artykuł we współautorstwie z prof. Arturem Rojczykiem) w kontekście aktualności podjętych tematów.

Nauczyciel języków obcych

Obszar dotyczący nauczyciela języków obcych (n=4) wydzielony przez Habilitantkę jest szczególnie interesujący dla mnie ze względu na moje własne pasje naukowe. Z uznaniem dowiedziałam się, że temat refleksji nauczyciela języków obcych cieszył się zainteresowaniem pani Doktor już dekadę temu, o czym świadczy jej artykuł współautorski zamieszczony w *Konińskich Studiach Językowych*. Podobnie, pytania postawione w tytule artykułu typu *Jakim jestem nauczycielem? Jakim chcę być nauczycielem?*, choć odpowiadane wiele razy przez przyszłych i początkujących nauczycieli języków obcych w różnych publikacjach glottodydaktycznych i pedeutologicznych, są zawsze ważne. Jest tak, gdyż dotyczą innych osób, odmiennych czasów i kontekstów i dlatego należy je systematycznie zadawać.

Inne obszary tematyczne

Pozostałe tematy badawcze (n=6), które wskazała dr Katarzyna Papaja to artykuły i rozdziały w monografiach. Dotyczą tematów dość popularnych wśród studentów prac licencjackich i magisterskich na specjalizacjach komunikacji w mediach, jak wizerunek kobiety czy mężczyzny w reklamach, roli komunikacji wspomaganej komputerowo, a także wyzwań towarzyszących studentom podczas pandemii Covid-19. Za najciekawszą pozycję w tej sekcji uważam artykuł napisany we współautorstwie z prof. Cem Canem analizujący akademickie słowa kluczowe w tekstach pisanych studentów polskich i tureckich.

Podsumowując 'pozostały dorobek naukowy' Habilitantki można dokonać następujących konstatacji:

1. Znakomita większość publikacji zawiera raporty z badań empirycznych. Habilitantka stosuje różne metody badań – zarówno jakościowe, jak i ilościowe, co wskazuje na jej dobre przygotowanie metodologiczne.
2. Połowa publikacji to prace napisane we współautorstwie. Niektórzy ze współautorów Katarzyny Papai to uznane autorytety naukowe w Polsce i na świecie (np. prof. Rojczyk, prof. Cam, prof. Pawlak). Świadczy to dobitnie o umiejętności współpracy naukowej Habilitantki.
3. Podejmowane tematy są ważne i, co więcej, pozyskiwane samodzielnie i związane z własną działalnością dydaktyczną Habilitantki. Potwierdza to gotowość dr Katarzyny Papai do dostrzegania potencjalnych wątków badawczych i samodzielnego prowadzenia badań naukowych w przyszłości.

Łączna ocena i wniosek końcowy

Moja ocena sumaryczna aktywności dr Katarzyny Papai jest następująca:

Monografię wskazaną jako osiągnięcie naukowe oceniam pozytywnie. Uważam, że publikacja jest potrzebna, porządkująca informacje o nauczycielu CLIL, oparta na dobrze dobranych metodach badawczych, a także potencjalnie inspirująca dla innych badaczy prac glottodydaktycznych. Pozostała działalność naukowo-badawcza jest imponująca ilościowo i oceniona przeze mnie bardzo pozytywnie. Zarówno monografia, jak i dorobek naukowy wskazany przez Kandydatkę do stopnia doktora habilitowanego stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwo.

Praca dydaktyczna, organizacyjna, popularyzatorska budzi mój podziw. Tę aktywność Habilitantki oceniam również wysoko.

W świetle powyższego stwierdzam, iż dr Katarzyna Papaja spełnia warunki, aby uzyskać stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Jej osiągnięcie naukowe w postaci monografii pt. *A reflective CLIL teacher: A way to enrich the CLIL teaching professional practice in the Polish context* oceniam jednoznacznie pozytywnie, podobnie jak jej inne dokonania naukowe, a także działalność dydaktyczną i organizacyjną.

Słupsk, 18 kwietnia 2025 r.

Dorota Werbińska
Dorota Werbińska